

ňuje stížnost, že obžalovaný nebyl původcem činu, byv spoluobžalovaným při padělání pouze nápomocným, takže prý jeho činnost byla jen podružná. Než kladnou odpovědí na V. a VIII. hlavní otázku bylo o stěžovateli uznáno, že i on byl padělatelem čsl. dvacetikorunových státovek. Tím je ve smyslu všeobecně platných zásad trestně-právních opodstatněn pojem »původcovství«; neboť původcem není jen návodce a strůjce, jak tito jsou míněni v §u 5 nebo 44 e) tr. zák., nýbrž každý přímý pachatel. Na stanovisko, jež při zodpovědění oněch dvou hlavních otázek zaujali, byli by porotcové vázani, kdyby jim byla dána zvláštní otázka ve smyslu druhého odstavce §u 3 zákona čís. 471 sb. z. a n. Za tohoto stavu věci nelze mít za to, že by porotci, kteří svým výrokem na otázku XIII. nepřiznali stěžovateli ani nižší kvalifikace viny ve smyslu §u 1 odst. třetí zákona o padělání peněz, byli uznali, že s ohledem na povahu jeho činu je dostatečnou trestní sazba od 1 do 5 let. Z toho vychází nade vší pochybnost, že sběhnuvší se porušení formy nemělo pro obžalovaného v zápatí žádné věcné újmy. Pro nedostatek podmínky předposledního odstavce §u 344 tr. ř. nelze proto považovati dovolávaný důvod zmatečnosti čís. 6 §u 344 tr. ř. za opodstatněný. Důvody zmatečnosti čís. 11 po případě 12 §u 344 tr. ř. nepřicházejí vůbec v úvahu. Neboť čís. 11 předpokládá právně mylné podřadění činu ve výroku porotců zjištěného pod zákon. O takový případ tu nejde. Čís. 12 §u 344 tr. ř. nemá pak proto místa, poněvadž se v souzeném případě uplatňuje porušení předpisu druhého odstavce §u 3 zák. čís. 471/21 sb. z. a n., pokud se týče §u 322 tr. ř.: pro porušení těchto předpisů lze se však dovolávati pouze důvodu zmatečnosti čís. 6 §u 344 tr. ř., k tomuto cíli zvláště určeného.

Čís. 2822.

Přičítání skutku předsevzatého k odvrácení protiprávního neb domněle protiprávního útoku jako zločinu jest podle § 2 g) tr. zák. vyloučeno i při nadměrnosti skutku, bylo-li jedinou příčinou takového vykročení z mezí nutné obrany poděšení, strach nebo leknutí, vyvolané v pachateli útokem, v jehož odvrácení nedodržel nutné míry (afekt); otázka, zda tomu tak, spadá do oboru skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu.

(Rozh. ze dne 14. června 1927, Zm I 79/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Chebu ze dne 28. prosince 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného těžkého ublížení na těle podle §§ 8, 152, 155 písm. a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu nalézacímu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle §u 281 čís. 4, 5, 9 a) 9 b) tr. ř., nelze upřítí důvodnosti, pokud vytýká, že nalézací soud vůbec nerozhodl o tom, zda tu jest vyvíňující důvod nutné obrany podle §u 2 písm. g) tr. zák. Podle konečného závěru rozhodovacích důvodů dospěl nalézací soud k názoru, že obžalovaný, který se považoval domněle neoprávněným odváděním kozy za zkrácena na svých držebních právech, uchopil, rozčíliv se proto vrchovanou měrou, pēchovací nůž a vedl, použiv hrozby, jeho úmysl neklamně prozrazující, proti K-ovi úder u vědomí svého jednání jen poměrně málo zkaleném. Jako pohnutka souzeného skutku je tedy zjištěn zásah osoby skutkem dotčené do držby obžalovaného, útok na jeho jmění; zjištěný předpoklad obžalovaného, že útok ten jest neoprávněný a zkracuje ho v jeho právech, rovná se pro obor § 2 písm. g) tr. zák. — i kdyby byl nesprávným — se zřetelem na § 2 písm. c) tr. zák. skutečné protiprávnosti útoku. Že obžalovaný jednal z pohnutky protiprávního útoku a v rozčilení právě tímto útokem vyvolaném, může — byť se obžalovaný výslovně tak nehájil, nýbrž vyhrůžku a skutek prostě popřel — poukazovati k tomu, že účelem vyhrůžky a skutku, po případě záměrem obžalovaného při nich bylo odvrácení útoku, tvořivšího jich pohnutku. Arciž bude sotva lze předpokládati, že souzený skutek, přesněji způsobení zla, k jakému skutek směřoval, byl nutným ku zmaření útoku osoby skutkem dotčené. Avšak přičítání skutku předsevzatého k odvrácení protiprávního neb domněle protiprávního útoku jako zločinu jest podle §u 2 písm. g) tr. zák. vyloučeno i při nadmírnosti skutku, bylo-li jedinou příčinou takového vykročení z mezí nutné obrany poděšení, strach anebo leknutí, vyvolané v pachateli útokem, v jehož odvrácení nedodržel nutné míry. K tomu, že po případě jedině pod vlivem takového affektu použil prostředku intensivnějšího, než bylo po případě třeba, i obžalovaný, poukazovalo zjištění, že se svrchovanou měrou rozrušil proto, že se cítil zkrácena K-ovým jednáním. Při oněch složkách zjištěného děje mohl by skutek (rána vedená obžalovaným proti hlavě K-ově) býti obžalovanému přičítán jen, kdyby bylo zjištěno dále, že skutek nebyl vůbec předsevzat za účelem odvrácení útoku K-ova na práva obžalovaného nebo že skutku nebylo za tímto účelem třeba, aniž by použití skutku tak nadmírného mělo jedinou svou příčinu v rozčilení obžalovaného způsobeném útokem K-ovým. Rozsudek takových zjištění neobsahuje. Nedostatek jich jest patrně následkem toho, že nalézací soud ponechal úplně stranou předpis §u 2 písm. g) tr. zák., ač k nutnosti úvah o skutku s toho hlediska a k případnému použití onoho ustanovení poukazovala část toho, co sám rozsudek na skutečnostech zjistil. Odsuzující výrok je proto výsledkem neúplného, tedy nesprávného použití zákona, i slušelo jej z důvodů čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. zrušiti, aniž třeba zabývati se ostatními vývody stížnosti, z nichž není námitka, že obžalovaný jest zodpovědnosti za skutek prost z důvodu §u 2 písm. b) tr. zák. provedena po zákonu, protože předpokládá, že

si obžalovaný nebyl vědom svého jednání, kdežto rozsudek zjišťuje, že vědomí obžalovaného bylo jen poměrně málo zkaleno. Rozhodovatel o tom, zda bylo záměrem pachatele, se zlým úmyslem jednajícího, odvrácení (protiprávního) útoku, zda byl ke zmaření útoku nutným skutkem pachatelem předsevzatý a zda jedinou příčinou vykročení z mezí nutné obrany bylo poděšení, strach nebo leknutí, spadá do oboru skutkově zjišťovací činnosti a přísluší (náleží) tudíž soudu první stolice. Proto nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení a bylo proto stížností vyhověno za souhlasu generální prokuratury podle §u 5 zákona č. 3 ř. zák. z roku 1878 ihned v zasedání neveřejném. Třebaže stížnost těchto vad rozsudku neuplatňuje, připomíná se nalézacímu soudu, že při hodnocení průvodní moci svědků Karla B-a, Růženy K-ové a Jana K-a bude přihlížeti také k tomu, že v oznámení není zmínky o tom, že obžalovaný napřáhl k ráni proti K-ovi, dále že pominutí myslí může spočívat nejen v nedostatku vědomí, nýbrž i nemohoucnosti, řídit svou vůli podle správného rozpoznání protiprávnosti zamýšleného skutku, a posléze, že bude přesněji, než se stalo v rozhodovacích důvodech zrušeného rozsudku, zjistiti obsah zlého úmyslu obžalovaného a výrok ten i řádně odůvodniti.

Čís. 2823.

Pojem »vniknutí« (druhá věta §u 83 tr. zák.) nepředpokládá vstup do domu nebo příbytku za zdolání činného nebo mlčky projeveného odporu působením útoky na tělo osob odporujících, nebo hrozbami na jejich vůli, neb odstraněním věcných překážek, jimiž jest vstup ztěžován; stačí vstup vědomě svémocný, t. j. vkročení do bytu proti vůli osoby k němu oprávněné, ať byla výslovně projevona nebo pachatelem jinak poznána; lze proto spáchat rušení domovního míru i v nepřítomnosti oné osoby.

V subjektivním směru se vyžaduje vědomí pachatelovo o opačné vůli oprávněné osoby, nestačí pouhá možnost poznání oné vůle; pokud vyvíňuje předchozí svolení osoby té ke vstupu do místnosti, v níž pak bylo vykonáno protiprávní násilí.

Nevyžaduje se, by zbraně bylo použito nebo podle úmyslu pachatelova mělo býti použito k zjednání vstupu nebo při páchání násilí, stačí, že pachatel vědomě zbraň u sebe má a že jest pro jiné osoby viditelná (nenosí ji bezmyšlenkovitě nebo skrytě).

Násilím na jmění a statku jest jakékoliv nakládání s věcmi v příbytku (domě) jsoucími, s nímž osoba oprávněná nesouhlasí; nevyžaduje se, by věci byly násilím poškozeny.

(Rozh. ze dne 15. června 1927, Zm I 680/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 27. září 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 83 tr. zák., zrušil rozsudek soudu první stolice a věc vrátil krajskému soudu v Hoře Kutné, by ji znovu projednal a rozhodl.